

Rahandusministri määruse „Krediidiostja kohta Finantsinspeksioonile esitatava teabe kord ja vormid“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Krediidiinkassode ja -ostjate seaduse (edaspidi *KIOS*), mis võeti Riigikogus vastu 12. juunil 2024 ja jõustus sama aasta 14. juulil, eesmärk on reguleerida krediidiinkassofirmade ja nendega seotud isikute (nn võlgade ülesostmise finantseerijate) tegevust. KIOS-ga kehtestatakse nõuded eelkõige krediidiinkassode ja välisriigi krediidiinkasso filiaalide (edaspidi *krediidiinkassod*) tegevusele, kes haldavad tarbijate viivituses olevaid krediidilepinguid. Muu hulgas sätestatakse KIOS-ega krediidiinkassodele tegevusloa taotlemise kohustus, mis koondab tarbijate krediidilepinguid haldavad krediidiinkassod Finantsinspeksiooni järelevalve alla. Käesoleva määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) eesmärgiks on tagada Finantsinspeksiooni asjakohane järelevalve krediidiostjale loovutatud viivituses olevate krediidilepingute ja nende tulenevate nõuete üle, milleks on vastavalt krediidasutuste seaduse (edaspidi *KAS*) § 92³ lõike 5, krediidiandjate ja -vahendajate seaduse (edaspidi *KAVS*) § 57¹ lõike 5 ja KIOS-e § 64 lõike 6 alusel ette nähtud kohustus esitada Finantsinspeksioonile regulaarset aruandlust.

Rahandusministeeriumi poolt valmistas eelnõu ja seletuskirja ette Rahandusministeeriumi finantsteenuste poliitika nõunik Marit Maidla (marit.maidla@fin.ee).

Määruse eelnõu ja seletuskiri on valminud koostöös Finantsinspeksiooniga. Eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis personali- ja õigusosakonna nõunik Marge Kaskpeit (marge.kaskpeit@fin.ee) ja keeleliselt toimetas sama osakonna keeletoimetaja Sirje Lilover (sirje.lilover@fin.ee).

2. Eelnõu sisu

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määruse eelnõu § 1 sätestab määruse reguleerimisala.

Määrusega kehtestatakse krediidiostjale loovutatud viivituses olevate krediidilepingute või nende tulenevate nõuete kohta Finantsinspeksioonile esitatava teabe korra ja vormid.

§ 2. Määruse kohaldamine

Määruse eelnõu § 2 sätestab määruse kohaldamisala, milleks on Eestis tegutsevad krediidasutused, krediidiandjad ja krediidiostjad ning Eestis tegutsevate krediidasutuste, krediidiandjate ja krediidiostjate filiaalid (edaspidi *krediidasutus*, *krediidiandja* ja *krediidiostja*).

§ 3. Finantsinspeksioonile koostatavad ja esitatavad aruanded

Määruse eelnõu § 3 sätestab Finantsinspeksioonile koostatavate ja esitatavate aruannete koosseisu.

Krediidasutus, krediidiandja ja krediidiostja, või asjakohasel juhul tema määratud esindaja peab koostama ja Finantsinspeksioonile esitama aruanded: „Krediidiostja või tema määratud esindaja andmed“ ja „Loovutatud krediidilepingute aruanne“ (vastavalt määruse lisad 1 ja 2).

Määruse lisas 1 nimetatud aruandes esitatakse teave krediidasutuse, krediidiandja või krediidiostja poolt aruandeperioodi jooksul loovutatud krediidinõuete krediidiostja, või asjakohasel juhul tema määratud esindaja, kohta.

Määruse lisas 2 nimetatud aruandes kajastatakse kõik krediidasutuse, krediidiandja või krediidiostja poolt aruandeperioodi jooksul krediidiostjale loovutatud krediidiinkassode ja – ostjate seaduse kohaldamisalasse kuuluvad viivituses olevad krediidinõuded. Aruandes näidatakse ka need viivituses olevad krediidinõuded, mis aruandeperioodi jooksul algsele krediidiostjale, krediidasutusele ja krediidiandjale tagasi loovutati.

§ 4. Aruannete koostamise põhimõtted ja alused

Määruse eelnõu § 4 sätestab määruse §-s 3 nimetatud aruannete koostamise alused. Aruannete koostamisel peab krediidasutus, krediidiandja ja krediidiostja lähtuma eelnõu lisades 1 ja 2 toodud aruannete vormidest ja koostamise juhenditest.

§ 5. Loovutatud krediidilepingute aruande (lisa 2) koostamine

Määruse eelnõu § 5 täpsustab krediidilepingute aruande ehk lisa 2 koostamise põhimõtteid. Paragrahviga sätestatakse, et aruandes kajastatakse kõik krediidiostjale aruandeperioodi jooksul loovutatud viivituses olevad krediidilepingud ja nendest tulenevad nõuded (lõige 1) ning et aruandes esitatakse andmed Eestis ametlikult kehtivas rahalises vääringus.

§ 6. Aruannete esitamine

Määruse eelnõu § 5 sätestab määruse §-s 3 nimetatud aruannete esitamise korra.

Määruse kohaselt peab krediidasutus, krediidiandja ja krediidiostja esitama §-s 3 nimetatud aruanded Eesti Panga ja Finantsinspeksiooni andmekogumisportaali kaudu, järgides Finantsinspeksiooni veebilehel avaldatud tehnilisi nõudeid. Aruanded tuleb esitada Finantsinspeksioonile elektrooniliselt XML-s (*eXtensible Markup Language*) vormindatud dokumendina, järgides andmevahetuse turvamise nõudeid. Aruande valdkonda kuuluvate andmete puudumisel esitatakse Finantsinspeksioonile tühi aruanne.

Aruandes tuvastatud puuduste korral esitatakse ilma põhjendamatu viivitusega elektrooniliselt uus korrigeeritud aruanne.

Kui aruannete esitaja ei ole varasemalt Finantsinspeksioonile aruandeid andmekogumisportaali kaudu esitanud siis peab enne esmakordset andmete esitamist taotlema endale aruandja koodi. Aruandja koodi saamiseks tuleb Finantsinspeksioonile esitada krediidiostja või tema seaduse kohaselt määratud esindaja nimi ja äriregistri kood. Pärast aruandja koodi saamist saab krediidiostja või tema määratud esindaja andmekogumisportaalis ise määrata konkreetsed isikud, kes hakkavad asjakohaseid aruandeid esitama.

Kui krediidiostja saab krediidiinkasso tegevusloa, jätkab ta pärast tegevusloa saamist määruse lõikes 2 nimetatud teabe esitamist krediidiinkassona.

§ 7. Määruse rakendamine

Määruse eelnõu paragrahvis 3 nimetatud aruannete perioodi ja esitamise tähtaja sätestab krediidasutuse seaduse § 92³ lõige 3, krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 57¹ lõige 3 ja krediidiinkassode ja -ostjate seaduse § 64 lõige 3, mille kohaselt on Finantsinspeksioonile esitatavate aruannete periood poolaasta ja aruanded tuleb esitada Finantsinspeksioonile ühe kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Kui aruannete esitamise viimane kuupäev on puhkepäev, esitatakse aruanded hiljemalt puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval. Finantsinspeksioon võib nõuda eelnimetatud teabe esitamist sagedamini, muu hulgas põhjusel, et paremini jälgida suurt hulka krediidilepingute või nendest tulenevate nõuete loovutamisi, mis võivad aset leida kriisi ajal.

Määrust rakendatakse aruannete koostamisel ja esitamisel aruandeperioodide kohta, mis lõppevad 2025. aasta 30. juunil või hiljem.

Määrus jõustub üldises korras.

Määruse lisades 1 ja 2 on toodud tehnilised nõuded ja vormid Finantsinspeksioonile esitatavate järelevalveliste aruannete vormidele.

Lisa 1 Krediidiostja või tema määratud esindaja andmed

Määruse lisas 1 kehtestatakse krediidiostja või tema määratud esindaja andmete esitamise skeem.

Lisa 2 Loovutatud krediidilepingute aruanne

Määruse lisas 2 kehtestatakse loovutatud krediidilepingute aruande skeem.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2021/2167, 24. november 2021, krediidihaldajate ja krediidiostjate kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2014/17/EL (ELT L 438, 08.12.2021, lk 1–37) artikliga 20.

4. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse mõjud

Määruse rakendamine ei too kaasa riigieelarvelisi kulusid.

Seoses krediidiinkassode allutamisega Finantsinspeksiooni järelevalve alla, kaasneb nii KIOS-e kui ka käesoleva määruse rakendamisega Finantsinspeksioonile kulutusi, mis tulenevad eelkõige käesoleva eelnõuga seonduvalt regulaarse aruandluse analüüsimisest, regulaarse järelevalve läbi viimisest.

Krediidiinkassode järelevalvega seotud kulutused kaetakse finantsjärelevalve subjektide poolt tasutavast järelevalvetasust. Eelnõuga kaasnevate muudatuste mõju krediidiinkassodele ei ole täpselt mõõdetav. Küll aga peavad vastavad subjektid tegema teatuid täiendavaid toiminguid, et tagada oma aruannete esitamine Finantsinspeksioonile. See kulu ei tohiks aga hinnanguliselt olla märkimisväärne.

5. Määruse rakendamine ja jõustumine

Krediidiasutused ja krediidiandjad, kes esitavad aruandeid KAS-i või KAVS-i alusel, rakendavad määrust aruannete koostamisel ja esitamisel aruandeperioodide kohta, mis lõppevad 2025. aasta 31. juunil või hiljem.

Krediidiostjad või asjakohasel juhul nende määratud esindajad, kes esitavad aruandeid KIOS-e alusel, rakendavad määrust aruannete koostamisel ja esitamisel aruandeperioodide kohta, mis lõppevad 2024. aasta 31. detsembril või hiljem.

Krediidiasutused ja krediidiandjad, kes on krediidiostja poolt nimetatud tegeleva krediidihaldustegevusega, rakendavad määrust aruannete koostamisel ja esitamisel aruandeperioodide kohta, mis lõppevad 2024. aasta 31. detsembril või hiljem.

Krediidiinkassod, kes on krediidiostja poolt nimetatud tegelema krediidihaldustegevusega, rakendavad määrust aruannete koostamisel ja esitamisel aruandeperioodi kohta, mis lõppeb vahetult pärast tegevusloa saamist.

Määrus jõustub üldises korras.

6. Eelnõu koostöölastamine ja esitamine arvamuse avaldamiseks

Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks Eesti Pangaliidule, FinanceEstoniale, Finantsinspeksioonile ja turuosalistele.